

**Lapsed räägivad muinasjuttudes
maffiast ja prügikastiinimestest**

Laste kirjutatud muinasjutudes tegutsevad longero-džinn Jussi, vene maffia, arvutinoht ja prügimäekoll, võis lugeda tänavusele Sten Roosi muinasjutuvõistlusele esitatud töödest. Tuhkatriinu ballil on uuteks tegelasteks rikkad salaviinaärimehed, kolm venda maadlevad lohede asemel narkootikumide ning börsi musta neljapäevaga.

Jutuvõistluse žürii liikme Leelo Tungla sõnul on laste tööd läinud aastatega tänapäevasemaks, neisse on tulnud rohkem pilalugusid. "Võibolla on see aja märk, et tõsidusega ei saa enam hakkama. Lapsed võivadki end pilaga maailma tõsiduse eest säästa," sõnas Tungal.

Longdringi-Jussi. /.../ Ühel ilusal päeval jalutas poiss mööda Viru tänavat, kui ta järsku üht plekkpurki märkas. Martin lõi jalaga purki, kuid kargas kohe eemale, sest purgist hakkas valget tossu tulema. Kui toss hajus, nägi poiss enda ees paksu vanameest. "Kiitos," ütles tundmatu ja tuli Martini poole. Ehmunud Martin kutas: "Minu nimi on Martin, kuid kahjuks ei saa ma soome keelest aru."

"Sellest pole midagi," ütles mees, "minu nimi on Jussi, ma olen džinn, kes võib täita su kolm soovi." Esimene soov oli poisil ammu valmis: Nike'i tossud Soomest. /.../

Karl Toomet, vanalinna hariduskolleeegiumi 7. klass

Tänapäeva kuningriik. Seitsme osariigi ja tehismere taga asus imekaunis kuningriik, kus oli kuningaks Microsoft II. Kuningas Microsoft II-1 oli kolm poega – Tools, Format ja Insert.

Kuna kuningas oli juba vana, kutsus ta oma pojad ühel õhtul pärast "Seitsmeseid uudiseid" enda juurde ja ütles: "Ühele teist pean ma jätma oma kuningriigi. Annan igähele teile 1000 dollarit ja ootan teid suve lõpuks tagasi. Kes on raha kõige kasulikumalt investeerinud, selle kätte usaldan

ma meie kuningriigi majanduselu edendamise."

Järgmisel hommikul tõmbasid kuningapojad teksad jalga ja nahktigid selga, hüppasid oma Harley'de selga ja kihutasid igatüksi eri kiirteid mööda minema.

Vanem vend Tools kohtas kiirtee ääres pubis narkootikumimüüjat. Uudishimust ostis kuningapoeg ka narkootikume. Ta nägi narkoomas igasuguseid ilusaid meelepeteid ja järgmisel hommikul tahtis ta jälle uut narkootikumianust ja sinna see kuningapoja raha kaduski. Keskmise vend Format kihutas suurlinna ja parkis oma raudratsu börsihoone ette. Kuningapoeg ostis kogu oma raha eest aktsiaid, aga oh häda, järgnes must neljapäev ja kõikide aktsiate hinnad langesid katastroofiliselt. Oli keskmise vend oma rahast ilma.

Noorim vend Insert kihutas linnaäärsele ehitusele. See oli suur ehitus, kus iga kätepaar oli teretunud. Kuningapoeg Insert oli tubli töömees, kolme kuu pärast oli tal lisaks isalt saadud rahale veel 1000 dollarit ja rõõmsalt pöördus ta kuningriiki tagasi.

Kuningas Microsoft II oli rõõmus, et ükski poegadest oli ka midagi vajalikku õppinud ja rahuliku südamega ütles ta noorimale kuningapojale varakambri PIN-koodi. **Mari-Liis Makke,** Toila gümnaasiumi 7. klass

Kolm venda. Elased kord kolm venda. Nende nimed olid Heiks, Veiks ja Tambet. Heiks ja Veiks olid tuulepead. Nad võtsid kahtlastest meestest laenu ja ostsid endale uued autod. Terve suve kimasid nad autodega ringi ja kasvasid mobiiliarvet. Tambet aga projekteeris maja. /.../

Heiksil ja Veiksil tuli laenu tagasimaksmise aeg, kuid kuna raha polnud silmapiiril, otsustasid nad maksimisega viivitada.

Ühel tuulisel sügispäeval veeres nende motellitoe ette mitu toonklaasidega Mersut. Ühest astusid välja kaks tameda ülikonnaga tursket meest. Nad sisenesid koputamata motellituppa. Juba

"Noortejutte ju eriti ei ole. Nii me kirjutasimegi midagi, mida oleks ka endal huvitav lugeda," ütlesid arvutimaailmast ja longerodžinnist muinasjutu teinud Tallinna Vanalinna Hariduskolleeegiumi 7. klassi õpilased Kristjan Voitka (paremal) ja Karl Toomet.

PRIIT SIMSON

järgmisel hetkel jooksid sealt välja hirmunud nägudega Heiks ja Veiks. Nad kargasid oma Bemarisse ja kimasid venna maja poole. Tambeti kodu uks oli lukus ja ta ei tahtnud vendi sisse lasta, kuid kui Tambet kuulis, et neil on vene maffia sabas, siis tegi ta ukse lahti ja lasi vennakesed sisse. /.../

Martin Eek, Toila gümnaasiumi 6. klass

Elased kord, olid kord arvutinoht ja prügimäekoll. /.../ Ühel tavalisel päeval, kui Argo tuhnis poe taga prügikasti, juhtus sealt mööda minema Siim. Siimu ehmatus oli suur, kui ta nägi oma vana sõpra selises olukorras. Pikema vestluse järel selgus, et Argo elu ei olnudki kõige hullem. Enamuse ajast tuhnis ta prügimäel ja sealt leitud huvitavad asjad müüs ta turul

maha. Ainsad asjad, mis tal järele olid jäänud, olid mingid arvutijupid. Siim kui suur arvutinoht ja -asjatundja pani nendest arvuti kokku.

Nüüd hakkas ka Siimu huvitama prügimäeelu. Ta hakkas interneti kaudu koguma mitmesugust informatsiooni prügimägede ja nende elanike kohta. Tema suureks üllatuseks ei käidud igal pool labida ja toikaga prügi sorkimas, vaid on olemas palju uuemaid süsteeme. /.../ Sellest ajast alates sai Argost rikas prügimäe direktor ja Siim oli talle igati abiks. /.../

Karina Palmik, Tõrva gümnaasiumi 7. klass

Õnnela. /.../ Kui Õnnela koolist koju läks, nägi ta poe akendel kuulutust sajandi vahetuse ballist, mis pidi toimuma kohalikus linnahallis

ja kuhu pidi tulema ka Ameerika vallaline kroonprints. Neiu polnud kunagi ühelgi peol käinud, kuid ta tundis, et sellele peole peab ta tingimata minema.

Saabuski siis oodatud balliõhtu. Kui ta oma kodused tegemised oli lõpetanud, pani ta selga oma ilusaimad riided ja laenas isa päevinäinud Moskvitši. /.../ Edasi sõites muutus järsku Moskvitš viimase mudeli Jaguariks ja riided viimase malli moeriieteks. /.../ Ballile olid saabunud paljude narkoäri- ja salaviinategijate pered. /.../ Prints ei saanud rahuga ja jooksis talle järele. Uksele nägi ta lahkumas autot Moskvitš 401. Ta läks oma kabinetti, pani tööle arvuti ja surfas internetis läbi kõik autoregistrikeskused. /.../

Prints viis haiglasse Õnnela isa, kes kahe nädalaga terveks sai. Võttis tallu paar

abilist ja töötas sisse uued süsteemid, lastes panna neile digitaaltelefoni, arvutist, uuest majast ja Husqvarnast rääkimata. /.../ Peatsest printsi abiellumisest Õnnelaga jäid suud lahti isegi rikkastel narkaritel. /.../

Annika Printsmann, Kalmetu põhikooli 9. klass

Viirus Ando. Elas kord ühes Pentium 366-s tilluke viirus, kelle nimi oli Ando. Nime sai ta oma looja Ando Haamri käest. Viiruse kodu asus START-nupu all SETTINGUTE failis, kus tal oli kaks tuba: Control Panel ja Printers.

Ühel päeval mõtles viirus, et läheb C-KETTALE lõunat sööma. Pärast isuäratavat COM AND COM faili tegi Ando väikese jalutuskäigu. Käis ja käis, kui äkki nägi üht suurt uhket faili, mille nimeks NETSCAPE NAVI-

GATOR. Ta uuris seda huvi- ga ja küsis 3dfx-lt, mida sellest failist leida võib. Enda üllatuseks sai ta teada, et selle faili kaudu saab maailmas ringi rännata. /.../ Ando ruttas koju, pakkis asjad ja vuhises esimese uusima digitaalse telefoniliini võnkelauaga Ameerikasse. /.../

Kristjan Voitka, vanalinna hariduskolleeegiumi 7. klass

Vahetatud figuur. /.../ Päkapiikk elas lume all sellepärast, et ta oli jube paks ja teistele ta end näidata ei julgenud. Siiski oli tal sõber ja nõuandja, loomade ja lindude varjupaigast kõhnuke ropu suuga papagoi. /.../ Ühel päeval viskas tal aga üle ja ta karjus: "Kuule, kuradi päkapiikk! Võta kaalust alla! Ega sellepärast, et sa paks oled, ei pea me siin urkas elama!" /.../ **Siiri Aluoja,** Toila gümnaasiumi 8. klass

Lapsed päästavad end pilaga

■ Leelo Tungal, žürii liige:

"Sten Roosi muinasjuttuvõistlusele tulnud tööd on aastatega läinud tänapäevasemaks. Neisse on tulnud natuke rohkem väikse pilaga lugusid. Ma aiman, et lapsed võivadki end niiviisi maailma tõsiduse eest säästa.

Praegune aeg juba on selline, et lapsed on üsna üksildased. Loodusmajad ja sportikoolid on kadumas, ringid on tasulised. Lastele on sellest tekkinud liiga varane täiskasvanuks saada tahtmine. Tüdrukutel väljendub see beibendusega ja poistel võibolla kanepi proovimisega. Nad tunnevad, et laps olla pole täisväärtuslik, see paistab läbi ka nende kirja pandud tegelastest. Varem kirjutasid peamiselt vaid linnakoolide lapsed iroonia-ga arvutimaailmast või maf-fiast, kuid tänavu oli seda näha ka maalaste töödes.

Lapsed kirjutavad selliseid asju, mida neil endil on huvitav lugeda ning mida nende arvates ka teised loeksid. Päris klassikalist muinasjuttu ehk nende hinnangul enam ei loetaks. Arvan siiski, et klassikalised muinasjutud ei kao. Nad jäävad kas või oma jutu põhjaks. Seepärast peaksid ka pise-mad nendega tutvuma, et hiljem oleks, millele oma pilajutt rajada."

Teemad otse elust

■ Maie Marks, Toila gümnaasiumi õpetaja:

"Kolm aastat tagasi oli kuritegevusega seotud teemasid õpilaste töödes veelgi rohkem, siis olid Ida-Viru-maal nn verised sügised. Juba laste kõnepruugiski on kuritegude jutud sees, eks need jõua nii ka kirjatöösse. Üllatavaks on muutunud pigem see, kui lapse sulest tuleb ilus ja helge muinasjutt. Ka filmid, mida nad vaatavad, on sageli samas stiilis ja ilmselt võib see teema ka nende jaoks huvitav olla.

Selge on see, et selliste teemade muinasjuttu võtmine teeb murelikuks. Samas, laste muinasjutud lõpevad õnnelikult. Lootus peab ju jääma, kuidas sa muidu elad, kui seda ei ole."

Muinasjutud poja mälestuseks

■ Juba kaheksandat aastat korraldasid Ann ja Ants Roos muinasjutuvõistluse oma varalähkunud poja Sten Roosi mälestuseks. See on praegu ainus üle-eestiline laste muinasjutuvõistlus.

“Huvitav lugemine oli,” ütles Ants Roos, kes on tänavusi töid läbi vaadanud vähemalt kolm korda. Neile jäi ema Anniga seekord silma jõuliselt sisse tulnud vaesuse teema. “Muinasjuttudes ju alati saadakse lõpuks õnnelikuks ja kuskilt tuleb ka vara juurde, kuid see, et vaeseks olemisest nõnda palju kirjutatakse, oli küll uus asi. Alguses ehmatas kohe ära,

Võitjad

I koht: Mihkel Karu, Tallinna inglise kolledž – “Oleviku tulevik”

II koht: Lauri Pärtel, Haapsalu Wiedemanni gümnaasium – “Pannkoogilugu”

III koht: Martin Männik, Tartu kunstigümnaasium “Kuidas tekis supilinn”

kui seda teemat hakkas nõnda palju tulema,” ütles Ann Roos. Tema sõnul olid rahanappuse lugude tegelasteks kodutud ja prügikollid, kuid muinasjuttudesse tulid ka kaitseinglid. “Mõni vaesusest rääkiv jutt oli üpris tõetruu. Ja ilmselt üks koduta jäänud koera lugu oligi,” arvas Ann Roos. **Malle Pajula**